ODLUKE

PROVEDBENA ODLUKA VIJEĆA (EU) 2017/2350

od 9. kolovoza 2016.

o izricanju novčane kazne Portugalu zbog nepoduzimanja učinkovitih mjera za rješavanje prekomjernog deficita

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1173/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o učinkovitoj provedbi proračunskog nadzora u europodručju ([1]), a posebno njezin članak 6.,

budući da:

(1) Vijeće je odlukom donesenom 12. srpnja 2016., na temelju članka 126. stavka 8. Ugovora, utvrdilo da Portugal nije poduzeo učinkovite mjere za ispravljanje prekomjernog deficita kao odgovor na preporuku Vijeća od 21. lipnja 2013. na temelju članka 126. stavka 7. Ugovora.

(2) Na temelju odluke Vijeća od 12. srpnja 2016., kojom je utvrđeno da Portugal nije poduzeo učinkovite mjere za ispravljanje prekomjernog deficita, Komisija bi Vijeću trebala preporučiti izricanje novčane kazne.

(3) Novčana kazna koju bi trebalo izreći Portugalu u načelu bi trebala iznositi 0,2 % njegova BDP-a u prethodnoj godini, no njezin se iznos može smanjiti ili se ona može ukinuti zbog iznimnih ekonomskih prilika ili na temelju obrazloženog zahtjeva dotične države članice.

(4) BDP Portugala u 2015. iznosio je 179,37 milijardi EUR te 0,2 % tog BDP-a odgovara iznosu od 358 738 200 EUR.

(5) U skladu s člankom 2. točkom 3. Uredbe (EU) br. 1173/2011, „iznimne ekonomske prilike" znači prilike u kojima se višak državnog deficita iznad referentne vrijednosti smatra iznimnim u smislu članka 126. stavka 2. točke (a) druge alineje Ugovora i kako je to navedeno u Uredbi Vijeća (EZ) br. 1467/97 ([2]). U skladu s potonjom uredbom, takav višak izniman je ako proizlazi i. iz neuobičajenog događaja koji je izvan kontrole dotične države članice i ima značajan učinak na financijski položaj opće države ili ii. iz snažnoga gospodarskog pada, što znači negativna godišnja stopa rasta BDP-a ili kumulativni gubitak proizvodnje tijekom dugotrajnog razdoblja vrlo niskoga godišnjega rasta BDP-a u odnosu na njegov potencijalni rast.

(6) Ocjenom primjene gore navedenih uvjeta na Portugal dolazi se do sljedećih zaključaka:

— Iako se godišnji rast BDP-a Portugala u 2011. i 2012. smanjio brže od očekivanog, gospodarstvo se od proljeća 2013. počelo blago oporavljati. Nezaposlenost je također u znatnoj mjeri rasla do 2013., ali se u 2014. počela ponovno smanjivati s početkom oporavka portugalskoga gospodarstva. BDP od 2014. raste stopom koja je uglavnom viša od potencijalnog rasta, a očekuje se da će se taj trend nastaviti u 2016. Prema proljetnoj prognozi Komisije 2016. predviđa se daljnji rast BDP-a od 1,5 % tijekom 2016. te njegovo povećanje na 1,7 % u 2017. Slijedom toga, u razdoblju koje je obuhvaćeno Preporukom Vijeća od 21. lipnja 2013. (to jest 2013.–2015.) nije bilo snažnoga gospodarskog pada.

— Nadalje, u razdoblju 2013.–2015. nije zabilježen nikakav neuobičajeni događaj izvan kontrole vlade sa značajnim učinkom na javne financije.

(7) Stoga ne postoje iznimne ekonomske prilike koje bi opravdavale smanjenje iznosa novčane kazne.

([1]) SL L 306, 23.11.2011., str. 1.
([2]) Uredba Vijeća (EZ) br. 1467/97 od 7. srpnja 1997. o ubrzanju i pojašnjenju provedbe postupka u slučaju prekomjernog deficita (SL L 209, 2.8.1997., str. 6.).

(8) Portugal je 18. srpnja 2016. Komisiji podnio obrazloženi zahtjev u kojem se od nje zahtijeva da Vijeću preporuči određivanje iznosa novčane kazne jednakog nuli. Portugal je u prilog svojem zahtjevu naveo sljedeće razloge:

Portugal podsjeća na znatan napor fiskalne konsolidacije i strukturne reforme koje su provedene tijekom nedavnog programa gospodarske prilagodbe. Potvrđuje i svoju snažnu predanost ispravljanju prekomjernog deficita u 2016., uključujući predanost donošenju mjera kada je to potrebno za ispravljanje proračunskih odstupanja, te provedbi fiskalne prilagodbe u 2017. u skladu s fiskalnom preporukom za pojedinu zemlju koju je Vijeće donijelo 12. srpnja 2016. Portugal smatra da bi primjena sankcija štetila ostvarenju proračunskih ciljeva kojima je cilj ispravljanje prekomjernog deficita ove godine. Ističe i preuzete obveze u području gospodarske politike, osobito u pogledu stabilizacije financijskog sustava i mjera predstavljenih u nacionalnom programu reformi 2016. Konačno, Portugal smatra da su bilo kakve sankcije neprimjerene u trenutačnom europskom i međunarodnom okruženju, posebno s obzirom na visoku razinu neizvjesnosti zbog rezultata referenduma u Ujedinjenoj Kraljevini o članstvu u Uniji.

(9) Procjena gore navedenih argumenata dovodi do zaključaka u nastavku.

(10) Iako Portugal nije poduzeo učinkovite mjere za rješavanje prekomjernog deficita u skladu s preporukom Vijeća od 21. lipnja 2013., ukupan opseg fiskalne prilagodbe u razdoblju 2010.–2014. doista je bio velik. Smanjenje ukupnog deficita, iskazano bez jednokratnih mjera, za više od 5 % BDP-a bilo je potaknuto poboljšanjem strukturnog salda za više od 6 %. Međutim, taj zamah je nakon zaključenja gospodarskog programa zaustavljen, kako je istaknuto u odluci Vijeća od 12. srpnja 2016. Fiskalna prilagodba popraćena je opsežnim skupom strukturnih reformi u okviru programa prilagodbe koji je uspješno dovršen u lipnju 2014., čime su postavljeni temelji zdravijem gospodarskom oporavku. Veliki izazovi i dalje su prisutni – još uvijek visoke razine privatnog i javnog duga opterećuju gospodarstvo, a još uvijek visoka nezaposlenost sprječava gospodarsku prilagodbu.

(11) Obveze koje su portugalska tijela vlasti preuzela radi ispravljanja prekomjernog deficita u 2016. i poštovanja fiskalne preporuke za pojedinu zemlju u 2017. važan su pokazatelj da vlada namjerava poštovati Pakt o stabilnosti i rastu. Za 2016. vlada ponovno ističe svoju obvezu preuzetu na sastanku Euroskupine od 11. veljače 2016. da će, prema potrebi, donositi fiskalne mjere radi ispravljanja svih mogućih odstupanja od izvršavanja proračuna. Vlada se također obvezuje da će zadržati zamrzavanje određenih odobrenih sredstava u iznosu od 0,2 % BDP-a, kako je istaknuto u programu stabilnosti. U prilogu obrazloženom zahtjevu od 18. srpnja 2016. navode se dodatne informacije o načinu moguće upotrebe navedenih odobrenih sredstava, što obvezu da se ta sredstva neće potrošiti sve dok je zamrzavanje potrebno čini vjerodostojnijom. Prvo, u njemu se navodi da su odobrena sredstva predviđena za javne institucije za koje se financiranje već povećalo u odnosu na 2015., stoga one u konačnici možda neće zahtijevati dodatno financiranje. Drugo, kako bi imale pristup tim odobrenim sredstvima, sve javne službe dužne su predočiti dozvole za trošenje sredstava, za koje je potrebno izričito odobrenje ministra financija. Konačno, uz ta odobrena sredstva već postoje odobrena proračunska sredstva i pričuve koje također podliježu odobrenju.

(12) U pogledu trajnog ispravljanja prekomjernog deficita, a posebno proračuna za 2017., u obrazloženom zahtjevu od 18. srpnja 2016. uglavnom se upućuje na predstojeći nacrt proračunskog plana koji se treba podnijeti u listopadu 2016. te se njime preuzimaju obveze poštovanja fiskalne preporuke za pojedinu zemlju, kojom se zahtijeva strukturna prilagodba od najmanje 0,6 % BDP-a. Riječ je o napretku u odnosu na strukturnu prilagodbu od samo 0,35 % BDP-a iz programa stabilnosti za 2017., premda konkretne mjere prilagodbe tek treba definirati.

(13) U pogledu navodno štetnog učinka sankcija na ispravljanje prekomjernog deficita u 2016., novčana kazna ograničena je člankom 6. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1173/2011 na 0,2 % BDP-a, što je iznos koji je dovoljno malen da bi bio spojiv s ispravljanjem prekomjernog deficita. Nadalje, eventualna novčana kazna ne bi imala utjecaja na promjene strukturnog salda.

(14) Dobrodošla je predanost nastavku strukturnih reformi u ključnim područjima gospodarske politike i mjera za stabiliziranje bankarskog sustava jer se one navode i u relevantnim preporukama za pojedine zemlje upućenima Portugalu. U pogledu ostalih strukturnih reformi planiranih za 2016. i dalje, poput mjera za poboljšanje poslovnog okruženja ili za rješavanje potkapitaliziranosti poduzeća, navedene mjere ne razlikuju se bitno od onih koje već predstavljene u nacionalnom programu reformi 2016. Iako su te reforme u načelu zdrave, podložne su rizicima provedbe. Konačno, u prilogu obrazloženom zahtjevu od 18. srpnja 2016. izričito se upućuje na potrebu utvrđivanja programa za smanjenje loših kredita.

(15) Kada je riječ o primjerenosti odluke u trenutačnom europskom i međunarodnom okruženju, Vijeće je u potpunosti svjesno povećanih neizvjesnosti u trenutačnom kontekstu, posebno s obzirom na rezultat referenduma u Ujedinjenoj Kraljevini o članstvu u Uniji.

(16) Uzimajući u obzir obrazloženi zahtjev Portugala od 18. srpnja 2016. te gore navedene argumente, a posebno fiskalnu prilagodbu koja je provedena u okviru programa gospodarske prilagodbe popraćenog opsežnim skupom strukturnih reformi; preuzete obveze i. da će, prema potrebi, donijeti fiskalne mjere radi ispravljanja svih mogućih odstupanja od izvršavanja proračuna u 2016., ii. da će provesti dodatnu strukturnu prilagodbu od 0,25 % BDP-a u 2017. u odnosu na prilagodbu od 0,35 % BDP-a utvrđenu u programu stabilnosti iz travnja 2016. te iii. da će provesti strukturne reforme u ključnim područjima s obzirom na postojeće izazove, uključujući mjere za stabiliziranje bankarskog sustava, smatra se da razlozi koje je iznio Portugal opravdavaju ukidanje novčane kazne od 0,2 % BDP-a,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Novčana kazna u iznosu od 0,2 % BDP-a, koju treba izreći Portugalu zbog nepoduzimanja učinkovitih mjera kao odgovor na preporuku Vijeća od 21. lipnja 2013., ukida se.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Portugalskoj Republici.

Sastavljeno u Bruxellesu 9. kolovoza 2016.

Za Vijeće
Predsjednik
M. LAJČÁK